

Отже, існує безліч факторів впливу на фізичний та психічний складники здоров'я здобувачів освіти закладів середньої ланки, загальної середньої освіти. Кожен фактор впливу має свої індивідуальні особливості, методи та способи впливу на той, чи інший складник здоров'я здобувачів освіти середньої ланки ЗЗСО. Розуміння цих факторів дає змогу краще розуміти природу підліткового віку.

Список літератури

1. Булах І. С. Психологія особистісного зростання підлітків: реалії та перспективи: монографія. Вінниця, ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. 340 с.
2. Вакуленко О. В. Здоровий спосіб життя як соціально-педагогічна умова становлення особистості у підлітковому віці: Дис. канд. пед. наук: 13.00.05. Київ, 2001. 260 с.
3. Маруненко І. М. Анатомія і вікова фізіологія з основами шкільної гігієни. Київ: Професіонал, 2004. 479 с.
4. Оржеховська В. М. Методологічні засади діяльності освітнього закладу, спрямованої на здоров'я. Педагогіка і психологія. 2011. № 4. С. 5-17.
5. Психологія розвитку особистості у підлітковому та ранньому юнацькому віці. Навч. посібн. для студ. вищ. навч. закладів / за ред. К. В. Седих. Полтава: Астроя, 2018. 342 с.

УДК 373.5.046-024.532:595(043.2)

**МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ТЕМИ «ТИП
ЧЛЕНИСТОНОГІ» ПРИ ВИКЛАДАННІ БІОЛОГІЇ
У 7 КЛАСІ**

Піщик К. О., Дефорж Г. В.

Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка

E-mail: deforzhav@gmail.com

Вивчення теми «Тип Членистоногі» у 7 класі має важливе значення для формування в учнів цілісного уявлення про біологічну різноманітність, адаптації живих організмів до

навколишнього середовища, а також для розвитку екологічного мислення й ціннісного ставлення до природи. Згідно з чинною навчальною програмою, ця тема є складовою формування предметних компетентностей та реалізації наскрізних ліній [1].

Зміст теми охоплює загальну характеристику членистоногих, різноманіття класів (Комахи, Ракоподібні, Павукоподібні), їхню будову, середовище існування, особливості життєдіяльності та значення в природі й житті людини. Такий обсяг знань дозволяє формувати цілісну природничо-наукову картину світу, поглиблювати уявлення про еволюційні процеси та екосистемні зв'язки [1; 4].

Викладання теми вимагає використання сучасних педагогічних технологій, адаптованих до вікових особливостей семикласників. Ефективними формами роботи є використання мультимедійних презентацій, демонстрацій відеофрагментів, моделювання будови тіла членистоногих, виконання лабораторних досліджень, проведення біологічних квестів, вікторин, завдань з елементами STEM [1; 2].

Діяльнісний підхід до вивчення теми передбачає організацію навчального процесу на основі активної участі учнів: групова й парна робота, проєктна діяльність, створення лепбуків, ментальних карт. Наприклад, учні можуть створити мініпроєкт «Комахи мого регіону», що поєднує дослідницький компонент із міжпредметними зв'язками з географією й екологією [2; 3].

Використання ІКТ, дидактичних матеріалів, схем, моделей, віртуальних лабораторій, інтерактивних карт сприяє глибшому засвоєнню знань, формуванню вмінь застосовувати їх на практиці, розвитку логічного й критичного мислення [4; 3].

Особливої уваги потребує формування природничо-наукових компетентностей, передбачених концепцією Нової української школи. Під час вивчення теми «Тип Членистоногі» доцільно створювати ситуації успіху, що мотивують учнів до самостійного пошуку знань, висування гіпотез і перевірки їх шляхом спостережень і експериментів [1; 5].

Таким чином, сучасна методика викладання теми «Тип Членистоногі» базується на поєднанні традиційних та інноваційних методів навчання, інтеграції змісту та компетентнісного підходу, що сприяє ефективному засвоєнню

знань, формуванню наукового світогляду та екологічної свідомості учнів.

Список літератури

1. Балан П. Г., Кулініч О. М., Юрченко Л. П. Модельна навчальна програма «Біологія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти. 115 с. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Pryrodnychcha.osvitnya.haluz.2023/08.09.2023/Biolohiya.7-9.klas.Balan.ta.in-08.09.2023.pdf>
2. Диптан Н. В. Методика навчання біології. Київ : Літера ЛТД, 2018. 304 с.
3. Котик Т. С., Тагліна О. В. Біологія : підручник для 7 кл. закладів загальної середньої освіти. Київ : Генеза, 2020. 256 с.
4. Пасічник М. В. Основи методики навчання біології. Київ : Освіта, 2016. 223 с.
5. Савченко О.Я. Теорія і методика навчання у школі. Київ : Видавничий дім «Слово», 2021. 416 с.

УДК 378.091:613

**СТАВЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО
ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ**

Полянська Х. Ф.¹, Барна Л. С.²

Тернопільський національний педагогічний університет

імені Володимира Гнатюка

E-mail: ¹pkhristina1@gmail.com; ²barna@chem-bio.com.ua

Одним з важливих показників рівня соціального добробуту держави є стан здоров'я її населення, зокрема, молоді, яка забезпечує економічне, інтелектуальне, репродуктивне, культурне майбутнє суспільства. Стан здоров'я студентства є актуальною соціальною і медичною проблемою в Україні. Упродовж останнього десятиліття має місце стійка тенденція до зростання кількості молодих людей, які маю ослаблене здоров'я, початкові стадії захворювань. Фіксується збільшення кількості